

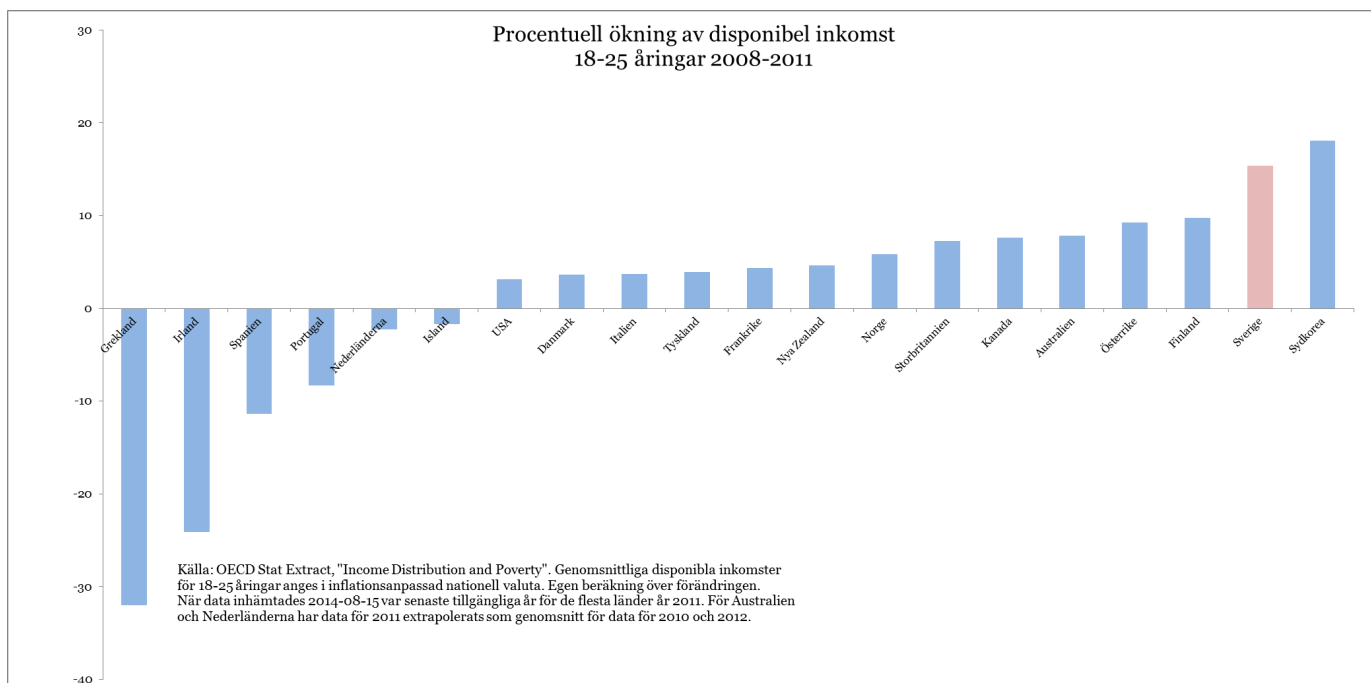
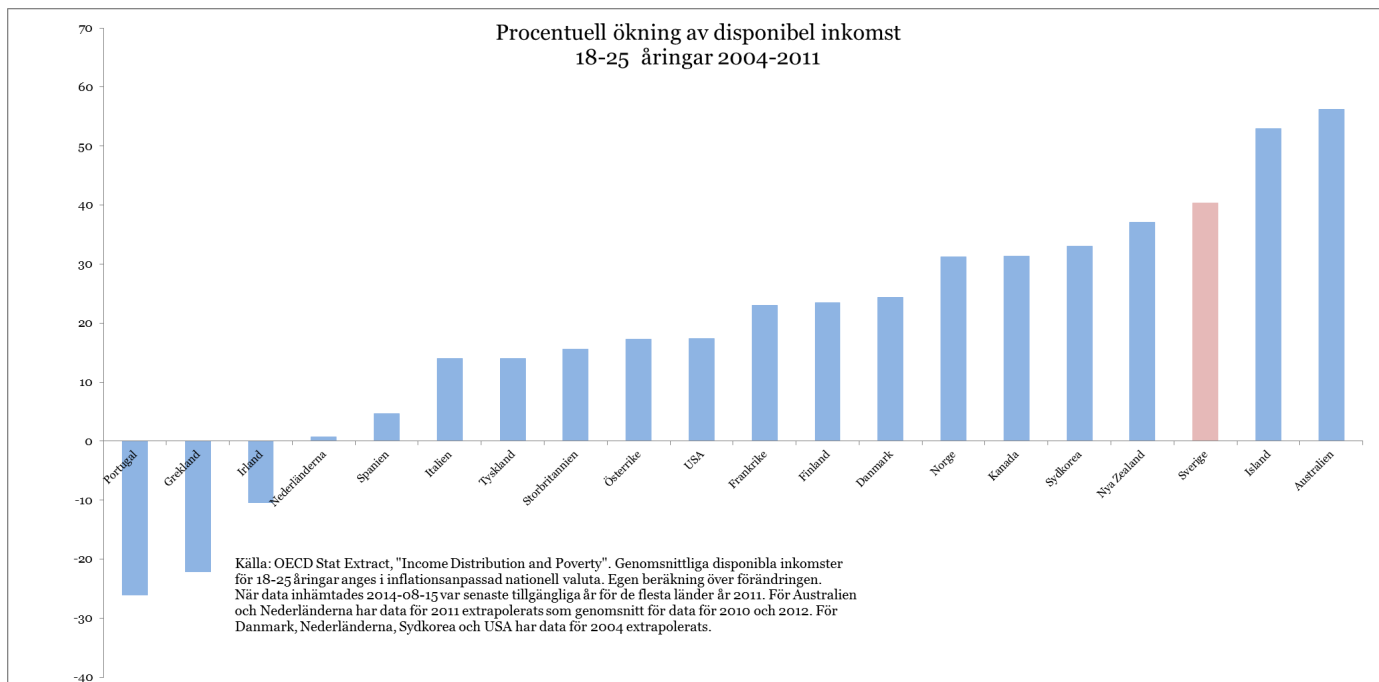
Sverige i topp i ungdomars inkomstutveckling efter krisåren¹

Frågan om ungdomars möjligheter på arbetsmarknaden har en central roll i årets valrörelse. Diskussionen begränsar sig ofta till möjligheten att överhuvudtaget få ett arbete. Politiken bör även bedömas utifrån den ekonomiska ställningen hos unga som är sysselsatta. En internationell jämförelse visar att Sverige klarat sig ovanligt väl i detta sammanhang.

Under senare tid har Europas unga upplevt omfattande utmaningar. I Grekland sjönk lönen för 18-25 åringar med mer än en femtedel procent mellan 2004 och 2011, det senaste år tillgänglig data existerar för. Samtidigt klättrade den redan höga ungdomsarbetslösheten till 44 procent. I Portugal sjönk löner för ungdomar med en fjärdedel medan ungdomsarbetslösheten fördubblades till 30 procent. I Sverige ökade samtidigt ungdomars disponibla inkomster med 40 procent. Det är dubbelt så mycket som i det genomsnittliga rika OECD-landet. En viktig förklaring är att tillväxten av ungdomars löner varit stark i Sverige efter finanskrisen. I det genomsnittliga rika OECD-landet steg ungas inkomstnivå med knappt 3 procent mellan 2008 och 2011. Ifall Grekland inkluderas sjunker siffran till enbart 1 procent.²

¹ Detta papper har sammanställts av Nima Sanandaji och Stefan Fölster.

² OECD samt egna beräkningar.

Sverige upplevde under denna period, näst efter Sydkorea, den starkaste utvecklingen. Ungdomars inkomster ökade nämligen med drygt 15 procent i Sverige. Det kan jämföras med 18 procent i Sydkorea, 10 procent i Finland, 6 procent i olje-rika Norge och 4 procent i Tyskland. I USA ökade 18-25 åringars inkomster med enbart 3 procent, medan den sjönk i bland annat Island och Nederländerna.³

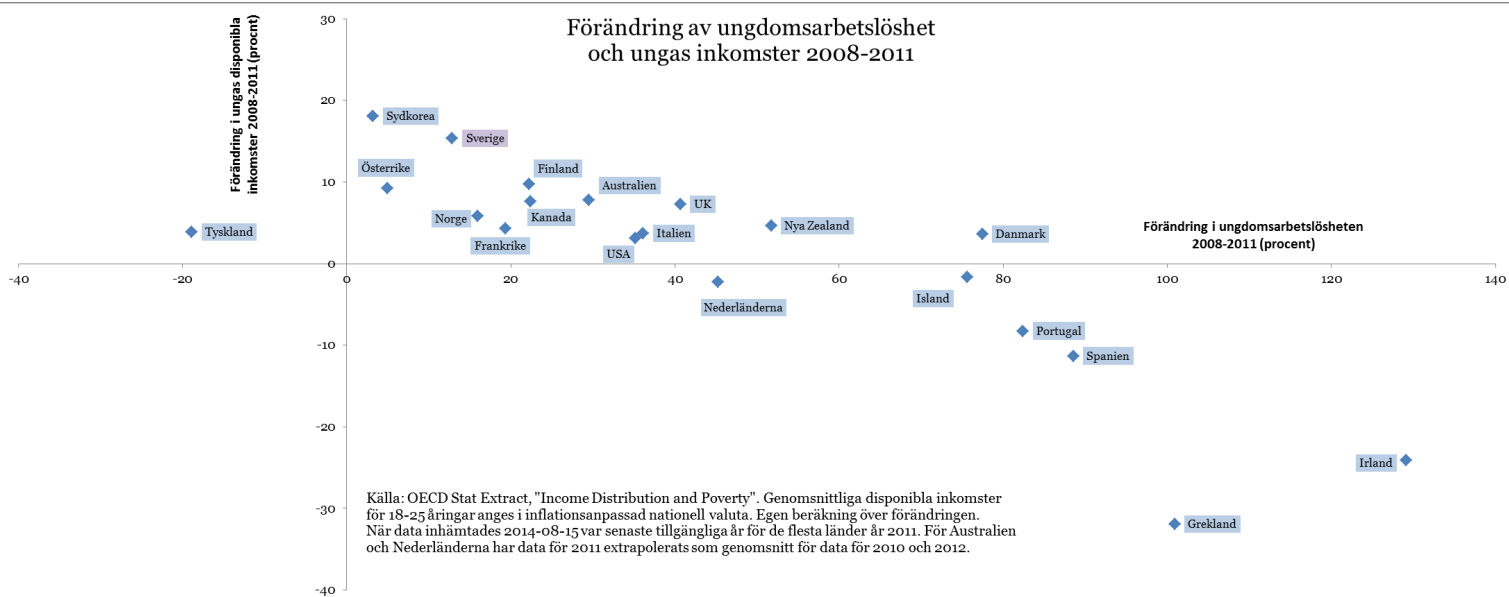
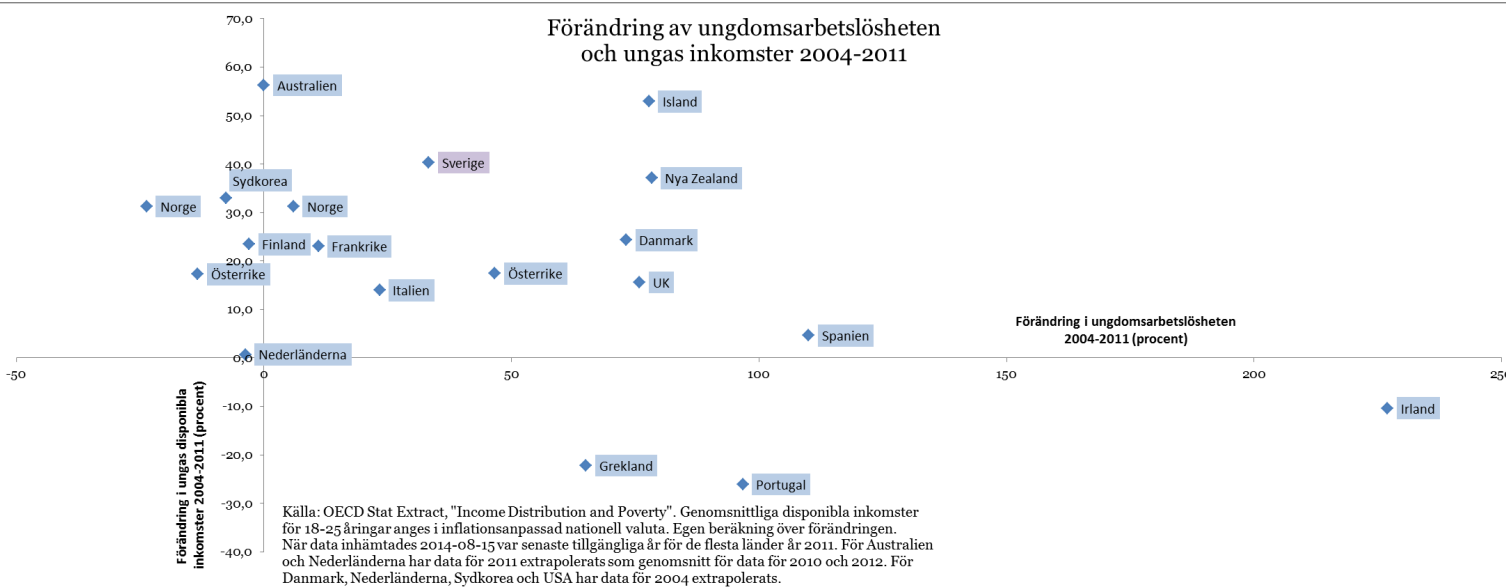
Vid sidan av Sverige finns tre länder som klarat sig väl. Ett är Tyskland, där de så kallade Hartz-reformerna nyligen stärkt incitamenten till arbete.⁴ Tack vare denna reformpolitik lyckades Tyskland minska arbetslösheten bland unga i en tid då den ökade i andra rika OECD-länder. Österrike upplevde en något lägre ökning av ungdomars inkomster än Sverige, men har lyckats bättre med ungdomsarbetslösheten. Ungdomar i både Tyskland och Österrike drar nytta av ett välutbyggt system för lärlingsarbete, som utgör en viktig språngbräda till arbete.

Sydkorea upplevde den snabbaste ökningen av ungdomars inkomster och, vid sidan av Tyskland, den nästa bästa utvecklingen av ungdomsarbetslösheten. Världsbankens projekt Doing Business har lyft fram de reformer som Sydkorea genomfört sedan början av 2008 som ett föredöme för omvärlden. Landet valde att möta krisen med skattereformer och regelförenklingar.⁵ Tack vare reformerna kunde Sydkorea snabbt vända krisen till tillväxt. Nya arbetstillfällen skapades för unga trots att Sydkorea konkurrerar intensivt med lågkostnadstillverkning i grannlandet Kina.

³ Ibid.

⁴ Se vidare diskussion i Reforminstitutet (2014).

⁵ Doing Business (2011).

Den starka utvecklingen i Sverige är även tydlig i Arbetskraftsundersökningarna. Mellan andra kvartalet 2006 och andra kvartalet 2014, den senaste perioden som data är publicerad för, ökade antalet 20-24 åringar i arbete från cirka 286 600 till 373 300. Antalet i arbete ökade således med nära 90 000. Samtidigt ökade sysselsättningsgraden marginellt från 59,5 till 60,3 procent.⁶ Enligt ett mer heltäckande mått som SCB redovisar, andelen i arbete, har ungdomars läge förbättrats betydligt mer än andra åldersgrupper. För 15-24 åringar har andelen i arbete ökat med 1,6 procentenheter mellan 2006 och 2013, betydligt mer än för hela befolkningen.

Ett annat mått som statistiska centralbyrån (SCB) publicerar är disponibel inkomst per konsumtionsenhet. Där visar det sig att ungdomar i åldrarna 20-24 år ökade sina disponibla inkomster med 10 procent mellan 2008 och 2012, det senaste år som data existerar för. Det kan jämföras med knappt 7 procent bland samtliga i åldrarna 20-64 år.⁷ Data från OECD bekräftar att unga upplevt en ovanligt snabb inkomstutveckling efter krisen. Där framgår att inkomsterna för 18-25 åringar vuxit 15 procent snabbare i Sverige mellan 2008 och 2011 än för personer i åldrarna 41 till 50 år.⁸

Givet de många utmaningar som ungdomar möter på den svenska arbetsmarknaden kan den starka inkomstökningen verka paradoxal. En sannolik förklaring är att de riktade satsningarna på sänkt arbetsgivaravgift för unga, samt utformningen av jobbskatteavdraget, i synnerhet gynnat just ungdomar. Efter 2011 har även sänkning av restaurangmomsen införts, som främjar en bransch som sysselsätter många unga.

⁶ Arbetskraftsundersökningarna, SCB samt egna beräkningar.

⁷ Hushållens ekonomi, SCB samt egna beräkningar.

⁸ OECD samt egna beräkningar.

Källor

Arbetskraftsundersökningarna, SCB. Data för andra kvartalet 2006 samt andra kvartalet 2014.

Doing Business (2011). ”Economy case studies: Korea: Better Regulation and Improved Competition”, del av ”Doing Business 2012 – Doing Business in a More Transparent World”.

Hushållens ekonomi, SCB. Disponibel inkomst per konsumtionsenhet för individer efter ålder.

OECD Stat Extract. Data över inkomstutveckling är hämtad den 2014-08-18 från ”Income Distribution and Poverty”, ”Mean disposable income (current prices)”. Data över arbetslösheten bland unga är hämtad samma dag från ”Short-Term Labour Market Statistics”, ”Unemployment Rates by age and gender”. Statistiken över arbetslösheten anges som totalsumman för män och kvinnor.

Reforminstitutet (2014). ”Från sjuk man till Europas starka Frau - så släpptes Tysklands näringsliv loss”, artikel publicerad på Reforminstitutets hemsida.

<http://www.reforminstitutet.se/wp/wp-content/uploads/2014/06/Tyskareformer.docx>